

Bibliotekspolitiskt toppmöte den 14 april 2026

Anne Skoogh, skolbibliotekarie

Jag tror att alla är rörande överens: skolbibliotek är viktiga. De ska inte betraktas som lyxiga tillägg utan som ett av de mest kraftfulla verktygen vi har för likvärdighet och skolans kompensatoriska uppdrag. Det gör allra störst skillnad för de barn som har allra minst med sig hemifrån. Andelen unga som läser böcker minskar radikalt idag. Skillnaderna i läsförmåga ökar, och socioekonomisk bakgrund är en avgörande faktor.

Den nya lagen om bemannade skolbibliotek är ett välkommet steg. Än så länge ser det väldigt olika ut i skolorna, och många är långt ifrån att uppnå målet. Men det som saknas är varken kunskap, god vilja, eller eldsjälar. Allt det finns.

Jag möter i mitt arbete oerhört engagerade skolledare som verkligen vill ha bra skolbibliotek, men problemet är att de tvingas välja. Pengar till en bibliotekarie är pengar som inte går till en specialpedagog, en kurator eller vikarier. Det är svåra, reella avvägningar – i en tid där det dessutom rullar in enorma reformpaket för skolan med krav som alla kostar pengar och inte går att välja bort. Utan öronmärkta medel riskerar skolbiblioteket att hamna sist i kön.

Och vi behöver fler utbildade bibliotekarier – helst sådana som också kan skola. En bibliotekarie är specialist på många saker. Men skolan är en egen värld med sin kultur, sin logik, sitt tempo. Idag har vi inte en etablerad kår av skolbibliotekarier. Vi behöver en riktad vidareutbildning – för bibliotekarier som vill in i skolvärlden, och för lärare som vill bli bibliotekarier.

Det är enkelt att formulera, men svårare att genomföra: Öronmärk medlen. Kommunerna måste höja nivån på skolpengen så att det faktiskt är möjligt att bemanna skolbibliotek med utbildad personal – och medlen måste öronmärkas så att de verkligen når fram.

Bygg kåren. Regeringen bör ge ett treårigt anslag för en riktad magisterutbildning med inriktning mot skolbibliotek – och samtidigt öka antalet ordinarie utbildningsplatser med tjugo procent.

Och i höst är det val. Det är nu prioriteringarna sätts. Barnen som idag går i skolor utan ett fungerande skolbibliotek behöver de här satsningarna.

Det är nu ni har chansen att göra det till verklighet.